

Ungdom lærer ungdom

Lotte Helle, blant annet kurskonsulent i Fora, har vært prosjektleder og koordinator for Young Craft. Foto: Molly Christensen

Det er fire år siden sist, men i sommer kunne håndverksinteressert ungdom samles igjen på leir. Denne gangen i den lille byen Skjern, midt på Jylland i Danmark. Etter konsentrert jobbing i verkstedene, kunne 46 lærevillige entusiaster fra seks land reise hjem med ny kunnskap og varme vennskap i bagasjen.

TEKST OG FOTO: BERIT SOLHAUG

Alberte Nordby lager sin første brosje. Lærer Thorbjørn Laursen følger prosessen.

Vilde Nena Aarseth i syverkstedet.

Ungdom fra Island, Finland, Danmark, Estland, Sverige og Norge deltok på «Young Craft 2022» noen intense dager i månedsskiftet juni-juli. På Den danske Design- og Håndværkeseskole – DHE - ble det hamret og hugget, smidd og spikket, klippet, sydd og vevd. Alderen på deltakerne var mellom 15 og 22 år, og Lotte Helle, kurskonsulent i det danske studieforbundet Fora, sier at det er et mål også å holde alderen på de som underviser nede.

– De skal helst ikke være over 30 år. Ung skal lære ung, sier hun.

Det er Mari Meriste og Marit Külv fra Estland gode eksempler på. De unge damene underviste i en estisk teknikk kalt «spiral tube decorations», som har tradisjoner langt tilbake som dekor på klær i de øst-baltiske landene. Både ull, lin og hestehår har vært brukt for å lage mønsteret. Lærerne hadde med eksempler på teknikken som inspirasjon, og de unge deltakerne satt i dyp konsentrasjon.

Å holde tungen rett i munnen var nok også viktig for Lotte Helle. I Fora arbeider hun som kurskonsulent og har kontakt med det europeiske nettverket, og hun har vært prosjektleder og koordinator for «Young Craft». Hun legger vekt på at håndverk binder folk sammen på tvers av landegrensener, men forteller at da

ungdomsleiren ble arrangert første gang i 2018, på Romerike folkehøyskole i Norge, var ikke ledelsen i Fora så entusiastiske.

– Men med årene som er gått har holdningen endret seg, og i år var Danmark vertsland. Norge dannet grunnlaget og ble et springbrett. Jeg tror det er viktig at ungdom lærer om de andre nasjonenes håndverk. Det sikrer at tradisjonene vedlikeholdes, og også utvikles, sier hun.

Nysgjerrig ungdom

Å prøve nye ting og utvikle horisonten er noe Amanda Nilssen Hegge fra Valdres kan kjenne seg igjen i. Vi fant henne på gullsmedkurset i ferd med å lage en brosjé.

– Det er gøy. Og man lærer mye av å se hva andre har laget også, er hennes holdning.

På smykkekurset var flere av de norske deltakerne, som ble veiledet av danske Thorbjørn (19). Han har tidligere vært elev ved DHE og liker å undervise i tradisjonelle teknikker for å bringe kunnskapen videre, som til Siren Aslaug Linnerud fra Gjøvik, Rebekka Berglen fra Pasvikdalen og Alberte Nordby fra Lillehammer. Alberte var i ferd med å bruke blåselampen på smykket sitt, under oppsyn av kurslæreren.

Over: Sosialt liv var også viktig på leiren. Her en utflukt til Lyngvig fyr ved Hvide Sande.

T.v.: Knytting av rye etter finsk tradisjon.

Under th.: Alle laget sin egen T-skjorte med Young Craft 2022.09.12.

Under t.v.: Nikoline Helgås Vestrheim deltok på workshopen hvor gamle jeans fikk nytt liv.

Action i smia. T.v. Sturla Rognskog Mella.

– Egentlig er jeg mest glad i å jobbe med tekstil, men jeg ville prøve noe annet her, sier femtenåringen. Bærekraft- og miljøaspektet var en rød tråd under hele leiroppholdet. Ikke minst kom dette til uttrykk på workshopen på systua. Der var norske Vilde Aarseth lærer, og underviste deltakerne i redesign av brukte og ødelagte jeans. Nyttig og kjempegøy, mente blant andre Kjersti Dahle fra Valdres, Engel Eikås Tansøy fra Jølster og Nikoline Helgås Vestrheim fra Naustdal. Av andre kurs deltakerne kunne velge blant var «zero waste»-veving, en teknikk som har dype røtter i den islandske kulturarven, det ble knyttet ryer etter finsk oppskrift, en gjeng boltret seg i smia med gjenbruk av stål og jern og ute lærte ungdommer basis teknikker for å spikke en skje.

Vennskap for livet

Fredrik Georg Svang Jansen, som er med i Norges husflidslag sin innspillgruppe Unge Voksne og Magnhild Runde, husflidskonsulent i Sogn og Fjordane var med ungdommene fra Norge under oppholdet.

– Vi hadde med oss fantastiske ungdommer, veloppdratte og ordentlige, sier Magnhild og mener det danske vertskapet hadde landet på et spennende opplegg for leiren.

– Bærekraft gjennomsyret alt, forklarer hun. For eksempel hadde alle med seg hver sin gjenbrukte

T-skjorte, som de pyntet med Young Craft-logo og maten var kortreist og lokal.

Magnhild sier det var to av workshopene som utmerket seg med stor aktivitet og ivrige deltakere: smi- og smykkekurset. På mange av de andre kursene gikk det roligere for seg, og husflidskonsulenten sier at det var en utfordring at noen kanskje ikke fant seg helt til rette på den workshopen de hadde valgt. Valget ble gjort hjemme, og selv om de ble presentert med tekst og bilder på forhånd opplevde nok noen at kurset var litt annerledes en ventet.

En annen utfordring i starten var språket, med både finske og estiske deltakere var arbeidsspråket engelsk, og det tok litt tid før ungdommene fikk fart på tungebåndet.

– Men da vi kom til dag tre var det lagt inn sosiale aktiviteter, og da løsnet det veldig, sier Magnhild og tilføyer at det hadde vært en fordel å ha sosiale aktiviteter tidligere under oppholdet, for å gjøre deltakerne bedre kjent med hverandre.

– Men på hjemreisedagen så vi tydelig at deltakerne hadde knyttet kontakt med ungdommer fra de andre landene, og flere påpekte at det var trist å reise nå som de endelig hadde blitt kjent. I den norske gruppa vi hadde med er det nok skapt vennskap for livet, sier Magnhild.